

Kingusinnerpaamik UKA 2019-mi Majoriaq pillugu naliliinermik saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Naliliinermi nassuiarneqassaaq innuttaasut ilinniniarnissaannut sulilernissaannullu piareersaasarnissaminut Majoriap siunertani qanoq naammassitigisimaneraa. Naliliinermut ilanngullugu aamma maannamut misilittakkat tunngavigalugit pitsanngorsaannissanut sipaarutissanullu siunnersuutit ilannguteqquneqarput.

pillugu

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerpeqarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap kingullermik suliarinninnermini ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq, Jens Danielsen, Siumut, Siulittaasoq

Inatsisartunut ilaasortaq, Múte Bourup Egede, Inuit Ataqtigiit, Siulittaasup tullia

Inatsisartunut ilaasortaq, Mala Høj Kuko Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq, Henrik Fleischer; Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq, Randi Vestergaard Evaldsen, Demokraatit

Inatsisartunut ilaasortaq, Tillie Martinussen, Suleqatigiissitsisut

Inatsisartunut ilaasortaq, Peter Olsen, Inuit Ataqtigiit

1. Siunnersuutip imarisai siunertaalu

Majoriap innuttaasut ilinniagaqarnissamut piareersimanerat anguniarlugu qanoq siunertaminik naammassinnitsiginera paasiniaarlugu Majoriaq pillugu nalilersuisoqarnissaa siunnersuuteqartumit aalajangiiffigisassatut siunnersuutikkut kissaatigineqarpoq. Aammattaaq aningaasanik atuinerup qanoq naammassisanut naapertuutsiginerata nalilersuiffigineqarnissaa aalajangiiffigisassatut siunnersuummi siunertaavoq.

2. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Innuttaasut ilinniagaqalernissamut suliffeqarnermullu piareersimanerulersinniarlugit Majoriaq aqputigalugu iliuuseqarneq tunngaviatigut pitsaasutut Inuusutissarsiornermut aatsitassanullu Ataatsimiititaliamit aallaavittut nalilerneqarpoq. Pisortat aningaasaataat amerlasuut Majoriamut aningaasaliissutigineqartarput, 2018-imi 100 mio. kr.-it sinnerlugit aningaasaliissutigineqarlutik. Majoriaq ullumikkut suliassanik assigiinngitsunik isumagisaqarpoq, tassunga ilaatigut ilaatigut:

Majoriaq pingaarnertut sulianik pingasunit suliaqarpoq:

- suliffinnik innersuussisarneq
- ilinniagaqarnissamut suliffeqarnissamullu ilitsersuisarneq
- ilinniagaqarnissamut suliffeqarnissamullu piginnaanngorsarneq

Suliffinnik innersuussineq

Majoriap sulisitsisut suliffissaaleqisullu akornanni attaveqalersitsinissaq akunnermiliuffigaa, taamaalillutik suliffiit inuttaligassat sulisartunit najugaqavissunit inuttalerneqassammata. Nassataraa Majoriap inuusutissarsiorfimmi pisariaqartitsisoqarneranik tamanik takusaqarsinnaasariaqarnera, aammalu suliffissaaleqisut piginnaasaannut tamatuminnga tulluarsaqatigiissaasarnissaa. Suliffissaaleqisuni piginnaasat amigaataappata sapinngisamik piginnaanngorsarneqartariaqassapput,

Ilitsersuineq

Piginnaasaqarfisamik sunniuteqartumillu ilitsersuisarnikkut innuttaasut siunissaminnut eqqortumik sammivissaqartilernissaat qularnaarneqassaaq. Majoriaq ilinniagaqarnernut, piginnaanngorsarnernut suliffeqarnernullu ilitsersuisartuuvoq. Ilitsersuineq innuttaasoq suleqatigalugu pisarpoq, erseqqissumik anguniagaqartumik, aamma aqputaani anguniakkat ilaannik erseqqissumik nassuiakkanik iliuusissatut pilersaarusiornikkut. Iliuusissatut pilersaarutit innuttaasoq suliffeqartilissavaa aamma/imaluunniit ilinniagaqartilissavaa

Piginnaanngorsaasarneq

Ilinniagaqarnissamut aamma suliffeqalernissamut Majoriaq atuagarsornermik aamma atuagarsornertaqanngitsumik piginnaanngorsaasarpoq. Innuttaasut inuusunnerusut, aamma innuttaasut Meeqqat Atuarfiannit Soraarummeerutaasumik amigaateqartut, imaluunniit ilinniagarfimmi tiguneqarnissamut karakterinik ataasiakkaanik amigaateqartut Majoriami atuagarsornikkut piginnaanngorsarneqarsinnaapput. Ukiumut nuna tamakkerlugu

marloriarluni soraarummeersitsisoqartarpoq.

Atuagarsornertaqanngitsumik piginnaanngorsarnermut saaffigisat tassaapput inuusuttut aamma innuttaasut inuusunnerusut, inuttut inooqatigiinnermilu piginnaasamik nukittorsarnissaannik pisariaqartitsisut, aamma sulilernissamut aamma/imaluunniit atuagarsornertalittut piginnaanngorsaaneramik ingerlassaqarnissamut piareersimanngitsut. Atuagarsornertaqanngitsumik ingerlassamut siunertaq tassaavoq ilinniartut ilinniagaqalernissaannut aamma/imaluunniit sulisartuulernissaannut piareersimalersinnissaat.¹

Majoriaq ullumikkut "ataasiinnarmik saaffiginnittarfeqarneq" tunngavigalugu ingerlavoq, tassunga innuttaasut saaffiginnittarput tamatumalu kingorna paasiniaavigineqartarlutik, tamannalu isumassarsiatsialaavoq. Ataatsimiititaliap paasivaa Majoriamik siunertaq Piareersarfiusimasumi siunertaasimasumut naleqqiullugu siamasinnerusooq. Ataatsimiititaliap paasinninnera malillugu inuusuttunut 18-ileereersimasunut suliffeqarnikkut aallartinnerliorsimasunut neqerooruteqarnissaq Piareersarfinnut/Majoriamut siunertaaqqaarsimavoq.

Majoriap suliassaqarfia piffissap ingerlanerani annertusiartorsimavoq, taamaalilluni atuarfinni atuartut ukiuni qulini atuarnerminni naammaginartumik ilikkagaqarsimanngitsut katersornissaat Majoriap suliassaqarfiisa ilagilersimavaat. Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq tassunga atatillugu Naalakkersuisut Nivi Olsenimit § 37 tunngavigalugu apeqquteqaammut akissutaat attuumassutilerujussuusoq.

"Apeqqut 1 (Nivi Olsenimit § 37 tunngavigalugu apeqquteqaatinut akissutinit tigulaarinneq)

Naalakkersuisut ilisimatitsissutigisinnaavaat, innuttaasut Majoriaq centerimik piginnaanngorsaqqissimasut, 2016-miit qanoq ingerlasimanagerat, qassit sulilersimappat imaluunniit qassit ilinniagaqalersimappat?

"Suli annertuumik pisariaqartitsisoqarpoq ilinniartunik meeqqat atuarfianniit anisimasunik pikkorissaasarnissanik.

"Atuarfik tunngaviusooq aqqudit allat atorlugit" (2015) Ilinniartitaanermut, Ilageeqarnermut, Kultureqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfimmiit saqqummersinneqartoq pissutsinik imaattunik erseqqissaavoq:

Meeqqat atuarfianni atuartut 70,8 % -ii, tassalu atuartut 505 -it inaarutaasumik misilitsinnerminni angusinnngitsoorput ilikkagassani tamani

¹ <https://www.majoriaq.gl/da/Om-Majoriaq>

Taakkunanga 32,5 %-it ilikkagassani 1-2-mi inaarutaasumik karakterinik ilinniakkanut isissutaasartunik angusinngitsoorput, tassalu 232-it, aammalu atuartut 273-it, tassa 38,4 %-it ilikkagassani pingasuni amerlanerusuniluunniit angusinngitsoorlutik.

Atuartut inaarutaasunik karakterissaminnik angusinngitsoortartut amerlangaatsiartuusut ilinniakkami ingerlaqqissinnaassagunik Majoriami pikkorissaqqinnerit aqqutigisussaavaat. Aammattaq periarfissaavoq inuusuttut suliffissanut sungiusarnernik ingerlatsisinnaaneri, højskolersinnaaneri imaluunniit allatigut suliniutini ingerlatsisinnaaneri pineqartut ataasiakkaat periarfissaannik nukittorsaajumalluni ingerlaqqissinnaanissamut”.²

Inuusutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap ilinniartitaanermut atuarfimmullu tunngassutillit suliassaqarfiginngilai, taamaattorli inuusuttut piginnaasanik atuarfimmili ilikkarsimasariaqaraluakkaminnik Majoriami ilinniartinneqartariaqarnerat pissusissamisoorsorinagu, meeqqammi atuarfimmi naammassigaangamik ilinniakkamik aallartitsinissaminnut piareersimasarnissaat pingaarnertut siunertaasariaqarmat. Tamatumali oqallisigineqarnera pullavigivallaanngikkaluarlugu oqartoqarsinnaavoq Majoriaq ullumikkut suliffissaaleqisuunerup siaruaassimanerujussuanik akiuiniarluni suliffissaqartitsiniarnikkut suliniutaannaanani aammattaarli ukiuni qulini atuarfimmi ilinniartitaasimanermik naammassorinanngitsumik iluarsiniutitut suliniutaasoq. Majoriaq inuiaqatigiit aningaasaataannik 100 mio. kr.-it missaannik ukiumut atuisarpoq. Ataatsimiititaliap naliliinera malillugu aningaasat pineqartut amerlassusiisa takutikkaat, aaqqissuusaaikkut ajornartorsiutit Majoriamik pisariaqalersitsisut aamma nassuiaammit tikkuartuiffigineqartariaqartut, taamatullu taakku iliuuseqarfiginiarlugit siumut isigisumik qanoq alloriartoqarsinnaanersoq.

Ataatsimiititaliap maluginiarpaa siunnersuuteqartup ataani apeqqummigut Majoriap sulianik naammassinnaassusia qanoq uuttorneqartarnersut paasiniaaffigigaa, Naalakkersuisut akissutaanni allassimavoq sunniutit pillugit uuttuutunik tutsuiginartunik pissarsiniarnermi teknikikkut ajornartorsiuteqartoq.

Apeqqut 2: Majoriap sunniutai Naalakkersuisunit qanoq nalilersorneqarpat?

Akissut: Naalakkersuisut ukiumoortumik kommunit qinnuigisarpaat suliniutit ingerlanneqartut pillugit nalunaarusiornissaannik, Majoriamik ingerlatsinermut naammassisassanut isumaqatigiissutaasut naapertorlugit. Taakkualu aaneqarsinnaapput uani; www.majoriaq.gl. Tassani ilaasarput uuttuutissat assigiinngitsut suliffeqarnermut suliniutinut,

² https://ina.gl/documents/para3637/2018/svar/157_2018_majoriaq_NIOL_svar.pdf

ilitersuisarnernut aamma inuusuttuaqqanik immikkut sullissinernut atatillugu. Naalackersuisut maanna nalunaarusiortarnerni uuttuutaasartut naleqqussarpaat kommunit suleqatigalugit, tamatumuunalu kisitsisinik paasissutissanik piuminarnerusunik siunissami peqalissaaq. Tamatumani unammilligassat ilagaat sunniutaasunik nalilersuiniartarnerni assigiinngitsuuneri, imminnullu taakkua aaqqiissutissarsiumallugu suliaqartoqarpoq, ataqatigiinnerulissallutik.

Qulaani Naalackersuisut akissutaat aallaavigalugu ataatsimiititaliaq isumaqarpoq Majoriap siunertanik angusaqartarneranik nalilersuinissamik siunnersuuteqartup kissaateqarnera inissavimminiitq. Ataatsimiititaliap maluginiarpaa Naalackersuisut siunnersuutip siullermeerneqarnerani allannguutissatut siunnersuummik matuma kinguliani allassimasumik saqqummiussisut.

Allannguutissatut siunnersuut: Naalackersuisunit

Inatsisartut aalajangiinissaannut siunnersuutigineqarpoq kingusinnerpaamik UPA2019-imi Naalackersuisut “2015-imi Suliffeqarnermi periusissiaq – Suliffeqarneq Toqqissisimasoq” pillugu attuumassutillit suleqatigiillutik nalilersuinissaat, Majoriami nalilersuineq ilanngullugu.

Siunnersuummi Majoriamik qitiutitsineq Naalackersuisut allannguutissatut siunnersuutaanni “suliffissaqartitsineri periusissiaq 2015 - suliffeqarneq toqqissisimanartoq” pillugu suliassaqrifiit akimorlugit nalilersuinissamat saatinneqarpoq.

Siunnersuuteqartoq taamaalilluni suliffissaqartitsiniarnermi suliniuteqarnermik ataatsimut nalilersuinissamik kissaateqarnerminik ersersitsinngilaq. Siunnersuuteqartorli akerlianik Majoriap siunertaanik immikkut ittumik kiisalu suliffeqarfiup siunertamik taassuminnga qanoq annertutigisumik naammassinninneranik nalilersuisoqarnissaanik taamaallaat kissaateqarpoq.

Taamaalilluni siunnersuuteqartup naalackersuinikkut anguniagareqqaagaa Naalackersuisut allannguutissatut siunnersuutaatigut tamakkiisumik ersersinneqarsorinanngilaq. Naalackersuisut “Suliffissaqartitsineri periusissiaq - suliffeqarneq toqqissisimanartoq 2015”-imik siamasissumik suliassaqrifiit akimorlugit nalilersuisoqarnissaanik kissaataannut ataatsimiititaliaq akerliunngilaq. Ataatsimiititaliali suliniutit naammaginatsumik akuttussuseqartumik nalilersorneqartarneri iluarinartippaa. Qulaani oqaaseqaatit tunngavigalugit allannguutissatut siunnersuummik uuminnga erseqqissaateqarfiusumik saqqummiussinissani ataatsimiititaliap tunngavissaqarsoraa:

Ataatsimiititaliamit allannguutissatut siunnersuut

Majoriap nalilersuiffigineqarnissaa ilanngullugu “Suliffissaqartitsinermi periusissiaq - suliffeqarneq toqqissisimanartoq 2015”-imik suliassaqarfiit akimorlugit nalilersuinermit kingusinnerpaamik UKA2019-imut suliaqarnissamik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Majoriamik nalilersuinermit Majoriap innuttaasut ilinniagaqalernissamut suliffeqalernissamullu piareersimalersinnissaannik siunertani qanoq naammassitigisimaneraa minnerpaamik qulaajaavigineqassaaq. Naliliinermut ilanngullugu aamma maannamut misilittakkat tunngavigalugit pitsanngorsaannissanut sipaarutissanullu siunnersuutit ilannguteqquneqarput.

3. Ataatsimiititaliap inassuteqaataa

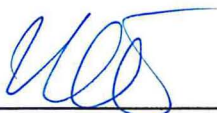
Ataatsimiititaliaq isumaqatigiittoq aalajangiiffigisassatut siunnersuummut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussivoq

Tamatuma nassataanik **ataatsimiititaliap isumaqatigiittup** Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaata **itigartitsissutigineqarnissaa** inassutigaa

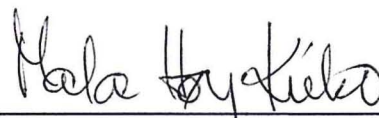
Ataatsimiititaliap taama oqaaseqaateqarluni isumaliutissiissummilu allassimasutut paasinnilluni siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Jens Danielsen
Siulittaasoq

Múte Bourup Egede
Siulittaasup tullia

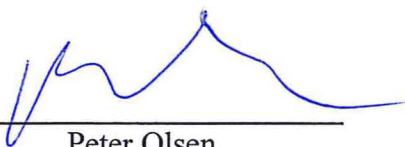
Mala Høy Kuko

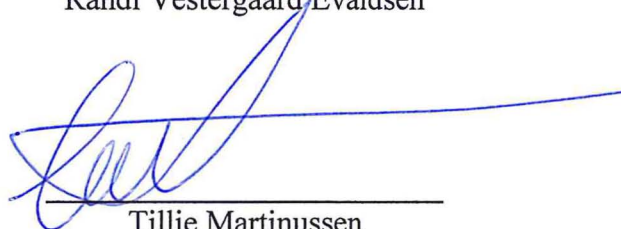
Henrik Fleischer

Randi Vestergaard Evaldsen

Peter Olsen

Tillie Martinussen